

Buka

Zabeležen je minimalan napredak u oblasti zaštite od buke. I dalje nigde u Srbiji ne postoji kontinualni monitoring buke 24 sata, 365 dana u godini, već samo indikativni. Iako je Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini (stupio na snagu oktobra 2021. godine) predviđao rok od godinu dana za usvajanje podzakonskih akata, od ukupno sedam, do kraja maja 2025. usvojena su samo četiri. Još uvek nisu doneta podzakonska akta kojima bi se detaljno uredile metode za ocenjivanje indikatora buke, određivanje akustičkih zona i vođenje informacionog sistema o buci.

Članom 40. Zakona preciziran je rok do 30. juna 2024. godine za izradu i usvajanje strateških karata buke za aglomeracije, glavne: puteve, železničke pruge i aerodrome; međutim, ovu obavezu jedino je ispunio Novi Sad, Infrastruktura Železnice Srbije a.d., JP Putevi Srbije, i AD Aerodrom Nikola Tesla Beograd. Iako su strateške karte buke aglomeracije Niš završene 2019. godine, još uvek nisu usvojene.

Grad Beograd je započeo proces izrade strateških karata buke i akcionog plana. Kragujevac je sprovodio samo aktivnosti monitoringa nivoa buke.

Samo 51 JLS je sprovela monitoring nivoa buke u životnoj sredini i dostavila podatke Agenciji za zaštitu životne sredine.

Republika Srbija još uvek nije počela da rešava problem buke u životnoj sredini. Nijedna aglomeracija, kao ni JLS, nije započela sa sprovođenjem mera koje bi trebalo da smanje nivoe buke u životnoj sredini.

Strateški i zakonodavni okvir

Novi Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini¹⁶⁶ je usvojen u oktobru 2021. godine. Potpuna usklađenost sa zakonodavstvom EU očekuje se nakon usvajanja svih pravilnika, koji bi trebalo da budu izrađeni u skladu s Direktivom 2015/996 (CNOSSOS-EU). Novim zakonom planirano je ukupno sedam pravilnika, koji je trebalo da budu usvojeni najkasnije do oktobra 2022. godine. Međutim, dosad su usvojena samo četiri. U periodu od aprila 2024. do kraja maja 2025. nije usvojen nijedan pravilnik, a u periodu pre toga Pravilnik o sadržini i metodama izrade strateške karte buke i akcionog plana, načinu njihove izrade i prikazivanja javnosti, kao i o njihovim obrascima,¹⁶⁷ Pravilnik o uslovima koje mora da ispunjava stručna organizacija za merenje buke u životnoj sredini, potrebnoj dokumentaciji, postupku ovlašćivanja, sadržini rešenja o ovlašćivanju, kao i o sadržini, obimu i roku važenja izveštaja o merenju buke¹⁶⁸ i Pravilnik o metodama merenja buke, sadržini i obimu izveštaja o merenju buke u životnoj sredini¹⁶⁹ i Pravilnik o uslovima koje treba da ispunjava komunalni milicioner da bi mogao da vrši poslove merenja buke poreklom iz ugostiteljskih objekata.¹⁷⁰ Nisu usvojena podzakonska akta koja propisuju metodologiju za određivanje akustičkih zona, metodologiju za izradu i vođenje informacionog sistema, kao ni propis koji detaljno uređuje indikatore buke, granične vrednosti, metode za ocenjivanje indikatora buke, uznemiravanje i štetnih efekata buke u životnoj sredini i na zdravlje ljudi.

166 <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2021/96/5/reg>

167 https://www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/2023-10/pravilnik_o_sadrzini_i_metodama_izrade_strateske_karte_buke_i_akcionog_plana_nacinu_njihove_izrade_i_prikazivanja_javnosti_kao_i_o_njihovim_obrascima_-_sluz.pdf

168 https://www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/2023-01/pravilnik_o_uslovima_koje_mora_da_ispunjava_strucna_organizacija_za_merenje_buke_u_zivotnoj_sredini_-_sluzbeni_glasnik_rs_br_139-22.pdf

169 <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/ministarstva/pravilnik/2022/139/15>

170 <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/ministarstva/pravilnik/2021/132/8>

Sprovođenje propisa

Grad Beograd u 2024. godini je sproveo redovan monitoring buke, shodno Programu merenja nivoa buke u životnoj sredini.¹⁷¹ Objavljen je Godišnji izveštaj o realizaciji Programa merenja nivoa buke u životnoj sredini na teritoriji Beograda, za 2024. godinu.¹⁷² Monitoring je obuhvatio ključne zone grada, uključujući stambene, poslovne i industrijske oblasti. Merenje nivoa buke je obavljeno na 40 lokacija, kontinuirano u toku 24 časa, u toku prolećnog i jesenjeg ciklusa. Izveštaj se izrađuje u skladu s važećim Pravilnikom o metodama merenja buke, sadržini i obimu izveštaja o merenju buke u životnoj sredini.¹⁷³ U junu 2024. godine potpisan je Ugovor za uslugu: Izrada Strateških karata buke i Akcionog plana zaštite od buke u životnoj sredini,¹⁷⁴ s rokom izrade od 500 dana¹⁷⁵. Rad na ovim dokumentima je još u toku. Doneto je i Rešenje o pristupanju izradi Strateške procene uticaja akcionog plana zaštite od buke za Grad Beograd na životnu sredinu.¹⁷⁶

Grad Novi Sad je u 2024. godini sproveo redovan monitoring buke, shodno Programu merenja nivoa buke u životnoj sredini na teritoriji Grada Novog Sada za 2022, 2023. i 2024. godinu.¹⁷⁷ Objavljen je Godišnji izveštaj o realizaciji programa merenja nivoa buke u životnoj sredini na teritoriji Novog Sada za 2024. i 2025. godinu.¹⁷⁸ Merenje nivoa buke je obavljeno na 12 lokacija, u toku jesenjeg i prolećnog ciklusa. U maju 2025. usvojen je Program merenja nivoa buke

171 <https://static.beograd.rs/Binary/7203/Programi-monitoringa-za-2024-2025.-godinu-n.rar>

172 <https://static.beograd.rs/Binary/10698/Godisnji-izvestaji-2024.zip>

173 https://www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/2023-01/pravilnik_o_metodama_merenja_buke_sadrzini_i_obimu_izvestaja_o_merenju_buke_u_zivotnoj_sredini_-_sluzbeni_glasnik_rs_br_139-22.pdf

174 <https://jnportal.ujn.gov.rs/tender-eo/177369>

175 <https://jnportal.ujn.gov.rs/contract-eo/551565>

176 <https://sllistbeograd.rs/pdf/2023/61-2023.pdf#view=Fit&page=7>

177 http://demo.paragraf.rs/demo/combined/Old/t/t2022_01/NS_001_2022_001.htm

178 https://www.ekourbapv.vojvodina.gov.rs/wp-content/uploads/2025/06/Monitoring-buke-Novog-Sada-2024_2025.pdf

u životnoj sredini za 2025, 2026. i 2027. godinu.¹⁷⁹ Ovim programom se uvodi praćenje nivoa buke u životnoj sredini, jednom u toku meseca, kontinuirano 24 sata, na osam mernih mesta, koji su odabrana kao reprezentivi pojedinih delova grada, shodno definisanim akustičkim zonama¹⁸⁰ i izveštavanje na mesečnom nivou i za kalendarsku godinu.

Usvojen je dokument Strateške karte buke Grada Novog Sada.¹⁸¹ Izrada Akcionog plana zaštite od buke Grada Novog Sada započeta je 2024. godine, ali još uvek nije završena.¹⁸²

Grad Niš je doneo Program praćenja nivoa buke na teritoriji grada za 2024/2025. godinu.¹⁸³ U Programu je definisano da se za potrebe realizacije Programa utvrđuje samo jedno merno mesto na kome će se pristupiti kontinuiranom merenju nivoa buke u životnoj sredini. Podsećamo da su 2019. godine izrađene Strateške karte buke za aglomeraciju Niš,¹⁸⁴ međutim, Strateške karte nisu usvojene od nadležnog organa. Merenje nivoa buke, posle pauze od 2021. godine, ponovo je uspostavljeno u novembru 2024. godine. U Odluci o budžetu Grada Niša za 2024. godinu¹⁸⁵ predviđena su sredstva za izradu Akcionog plana zaštite od buke u životnoj sredini za aglomeraciju Niš.

Grad Kragujevac je usvojio Program monitoringa buke u životnoj sredini za 2024. godinu,¹⁸⁶ kao i za 2025. godinu.¹⁸⁷ Merenje nivoa buke u životnoj sredini je obavljeno na šest lokacija, unutar akustičkih zona jednom mesečno, u trajanju od 24 sata, i to u dva dnevna i jednom večernjem intervalu. Izveštaj o realizaciji programa merenja nivoa buke u životnoj sredini za 2024. godinu nije javno dostupan, ali su sumirani podaci dostupni u Programu za 2025. godinu.

179 <https://environovisad.rs/wp-content/uploads/2025/08/Програм-мерења-нивоа-буке-у-животној-средини-на-територији-Града-Новог-Сада-за-2025-2026.-и-2027.-годину.pdf>

180 https://novisad.rs/sites/default/files/odluka_o_određivanju_akustickih_zona_na_teritoriji_grada_novog_sada_32-17.pdf

181 <https://skupstina.novisad.rs/wp-content/uploads/2023/12/sl-61-2023.pdf?lang=lat>

182 <https://environovisad.rs/wp-content/uploads/2025/08/Izvestaj-za-Program-zzs-2015-2024-do-31.12.2024.pdf>

183 http://demo.paragraf.rs/demo/combined/Old/t/t2024_05/NIS_048_2024_001.htm

184 <https://sepa.gov.rs/wp-content/uploads/2024/05/Analiza-stanja-iz-podataka-strateskih-karata-Nis.pdf>

185 <https://www.ni.rs/wp-content/uploads/2024/02/%D0%9E%D0%B4%D0%BB%D1%83%D0%BAa-%D0%BE%D0%B1%D1%83%D1%9F%D0%B5%D1%82%D1%83-2024.docx>

186 http://demo.paragraf.rs/demo/combined/Old/t/t2024_04/KG_018_2024_005.htm

187 http://demo.paragraf.rs/demo/combined/Old/t/t2025_03/KG_005_2025_003.htm

U posmatranom periodu nisu započete aktivnosti na izradi Strateških karata buke grada Kragujevca.

Usvojeni Program zaštite životne sredine Grada Kragujevca za period 2023–2033. godine¹⁸⁸ prepoznaje problem buke u životnoj sredini i kao kratkoročne ciljeve za period 2023–2025. ima izradu strateške karte buke i akcionog plana za smanjenje buke, akustičko zoniranje teritorije Grada Kragujevca i unapređenje monitoringa buke u životnoj sredini, ali izveštaj o napretku na izradi ovih dokumenata nije još dostupan.

Članom 40. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini propisano je da se strateške karte buke za aglomeracije, glavne puteve, glavne železničke pruge i glavne aerodrome izrade i usvoje najkasnije do 30. juna 2024. godine, a akcioni planovi zaštite od buke najkasnije godinu dana nakon usvajanja strateških karata buke.

Dosad su strateške karte usvojili: Novi Sad, Infrastruktura Železnice Srbije a. d., JP Putevi Srbije, i AD Aerodrom Nikola Tesla Beograd. Nijedna aglomeracija, odnosno pravno lice, nisu usvojili akcione planove.

Tabela 4: Status izrade strateških karata buke i akcionih planova¹⁸⁹

Aglomeracija / Pravno lice	Strateške karte buke	Akcioni plan zaštite od buke
Beograd	NE	NE
Novi Sad	DA	NE
Niš	DA, ali nije usvojena	NE
Kragujevac	NE	NE
Infrastruktura Železnice Srbije a.d.	DA	NE
JP Putevi Srbije	DA	NE
AD Aerodrom Nikola Tesla Beograd	DA	NE

188 https://www.eupropisi.com/dokumenti/KG_014a_2023_001.pdf

189 <https://www.dri.rs/storage/newaudits/2024-2-SV%20Zastita%20od%20buke%20u%20zivotnoj%20sredini.pdf>

Iako je još 2021. godine usvojen Pravilnik o uslovima koje treba da ispunjava komunalni milicioner da bi mogao da vrši poslove merenja buke poreklom iz ugostiteljskih objekata, jedino komunalna milicija Grada Beograda obavlja kontrolu merenja buke poreklom iz ugostiteljskih objekata, bez akreditacije.¹⁹⁰

Za 2024. godinu ukupno je 51 JLS dostavila podatke o vršenju monitoringa buke na svojim teritorijama, i to: Ada, Arandjelovac, Babušnica, Bajina Bašta, Bačka Palanka, Bački Petrovac, Beograd, Bor, Valjevo, Vranje, Vršac, Gornji Milanovac, Dimitrovgrad, Žitište, Zrenjanin, Kanjiža, Kikinda, Kladovo, Kovin, Kostolac, Kragujevac, Kraljevo, Kruševac, Kula, Lapovo, Leskovac, Negotin, Niš, Nova Crnja, Novi Bečej, Novi Kneževac, Novi Pazar, Novi Sad, Osečina, Pančevo, Pirot, Požarevac, Ruma, Senta, Sečanj, Smederevo, Sombor, Srbobran, Sremska Mitrovica, Subotica, Temerin, Trstenik, Užice, Čačak, Čoka, Šabac.¹⁹¹

Ostale JLS nisu dostavile u zakonski predviđenom roku podatke o vršenju monitoringa buke, ali su dostavile izjave da nisu vršile monitoring buke, prvenstveno zbog nedostatka sredstava u budžetu.

Tri JLS nisu dostavile izjave da nisu vršile monitoring buke i to opštine: Žitorađa, Svilajnac i Rekovac.

Podaci dobijeni monitoringom buke nisu upotrebljivi za sveobuhvatniju analizu, jer se podaci koje dostavljaju jedinice lokalne samouprave značajno razlikuju u pogledu izbora mernih mesta, dužine mernih intervala, broja godišnjih merenja i perioda kada se merenja sprovode (radni dan ili vikend).¹⁹²

190 <https://www.dri.rs/storage/newaudits/2024-2-SV%20Zastita%20od%20buke%20u%20zivotnoj%20sredini.pdf>

191 Odgovor Agencije za zaštitu životne sredine na Zahtev za pristup informacijama od javnog značaja, broj 011-00-0000/75/2025-02, od 7. 6. 2025.

192 <https://www.dri.rs/storage/newaudits/2024-2-SV%20Zastita%20od%20buke%20u%20zivotnoj%20sredini.pdf>

Finansiranje

Finansiranje u oblasti Buka detaljnije je obrađeno u okviru poglavlja Finansiranje u oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena.

Preporuke

Strateški i zakonodavni okvir

- 1.** Usvojiti sva neophodna podzakonska akta kako bi zakonodavni okvir bio usklađen s Direktivom 2002/49/EC.
- 2.** Usvojiti sva neophodna podzakonska akta kako bi zakonodavni okvir bio usklađen s Direktivom 2015/996 (CNOSSOS-EU).

Sprovođenje propisa

- 3.** Izvršiti akustičko zoniranje svih jedinica lokalnih samouprava.
- 4.** Uvesti 24-časovni kontinualni monitoring buke i učiniti podatke dostupnim kroz objedinjeni prikaz automatskog monitoringa buke.
- 5.** Izraditi strateške karte buke za ostale dve aglomeracije (Beograd i Kragujevac), kao i akcione planove za sve aglomeracije kao i za glavne: puteve, železničke pruge i aerodrome.
- 6.** Usvajanje lokalnih odluka od strane organa JLS, kako bi komunalni milicioneri mogli vršiti poslove merenje buka poreklom iz ugostiteljskih objekata.
- 7.** Raditi na obuci kadrova za oblast buke (naročito na lokalnom nivou).
- 8.** Uvesti kontrolu JLS u sprovođenju monitoringa buke i dostavljanja rezultata monitoringa buke Agenciji za zaštitu životne sredine.
- 9.** Uraditi procenu štetnih efekata buke na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

- 10.** Kontrolisati da li su organizatori javnih skupova, zabavnih i sportskih priredbi i drugih aktivnosti na otvorenom i u zatvorenom prostoru u prijavi za održavanje javnih skupova i aktivnosti dostavili podatke o merama zaštite od buke ukoliko upotreba zvučnih i drugih uređaja može prekoračiti propisane granične vrednosti.
- 11.** Podsticati primenu tiših tehnologija i vozila kroz subvencije i olakšice za korišćenje opreme i prevoza sa nižim nivoom buke.
- 12.** Uspostaviti informacioni sistem o buci, dostupan javnosti.
- 13.** Sprovoditi kampanje i programe obrazovanja i javnog informisanja, kako bi se podigla svest građana o buci u životnoj sredini

Finansiranje

- 14.** Obezbediti sredstva za realizaciju planova i obaveza u oblasti buke.